

Obtained results demonstrate that the presence of functional difficulties differently affects patients' quality of life on various levels of psychological flexibility. The more psychologically flexible the patients are, the better is their quality of life, when functional difficulties are low to moderate. Our findings suggest that those patients, who are willing to nonjudgmentally face their functional difficulties, are more likely to live their lives with fulfillment and satisfaction. These results not only illuminate the resilient potential of psychological flexibility in oncology population, but they also might be the promising ground for implementing the interventions aimed at strengthening psychological flexibility in breast cancer patients suffering from post-therapeutic functional complications.

Keywords: breast cancer, psychological flexibility, quality of life, functional status

• • • • •

Jelena Šakotić Kurbalija, Biljana Trifunović

Filozofski fakultet, Univerzitet u Novom Sadu

Email: jelenasakotickurbalija@ff.uns.ac.rs

Doživljaj kvaliteta bračnog odnosa i zdravstveni problemi kod žena

Cilj ovog rada predstavlja utvrđivanje razlika u doživljaju kvaliteta bračnog odnosa između žena koje su izvestile o postojanju zdravstvenih problema u proteklih godinu dana od trenutka ispitivanja i žena kod kojih zdravstveni problemi, u istom periodu, nisu registrovani. Istraživanjem je obuhvaćen uzorak od 246 žena (123 žene sa zdravstvenim problemima i 123 žene bez zdravstvenih problema), starosti između 20 i 63 godine ($AS=39.99$, $SD=8.68$), različitog obrazovnog, radnog i socio-ekonomskog statusa, koje su u bračnoj relaciji od 11 meseci do 40 godina ($AS=14.51$, $SD=9.28$). Za ispitivanje doživljaja kvaliteta bračnog odnosa primenjena je DAS skala (Dyadic Adjustment Scale – DAS: Spanier, 1976, 1989), sa dimenzijama Konsenzus, Zadovoljstvo brakom, Afektivno-seksualna usaglašenost i Kohezivnost. Rezultati jednosmerne multivarijatne analize kovarijanse (MANCOVA), pokazuju da su glavni efekti, nakon statističkog uklanjanja uticaja dužine bračne relacije, značajni na multivarijatnom nivou ($F(4, 205) = 3.57$, $p < .01$, $\eta^2 = .07$), pri čemu se kod ispitanica koje su izvestile o postojanju zdravstvenih tegoba registruje niže Zadovoljstvo brakom i Kohezivnost, u odnosu na ispitanice koje nisu izvestile o postojanju zdravstvenih tegoba. Dobijeni rezultati su u skladu sa rezultatima većeg broja prethodno sprovedenih studija, uključujući i meta-studije, koji ukazuju na

značajne relacije zdravstvenog statusa i percepcije kvaliteta bračnog odnosa, a naročito zadovoljstva brakom. Rezultati mogu ukazivati na to da niže zadovoljstvo brakom i manji stepen bliskosti i kvaliteta komunikacije među supružnicima može doprinosti lošijem zdravstvenom statusu, ali isto tako i da lošiji zdravstveni status može delovati kao faktor vulnerabilnosti koji doprinosi padu zadovoljstva brakom i stepena bliskosti i kvaliteta komunikacije među supružnicima. S obzirom na to da između dve grupe ispitanica nisu registrovane razlike na svim dimenzijama kvaliteta bračnog odnosa, ovim istraživanjem je prepoznata važnost ispitivanja doživljaja kvaliteta bračnog odnosa kao višedimenzionalnog konstrukta. Rezultati dobijeni ovim istraživanjem mogu imati važne praktične implikacije u kontekstu individualnog i/ili bračnog savetodavnog rada.

* Istraživanje prikazano u ovom radu predstavlja deo projekta "Efekti egzistencijalne nesigurnosti na pojedinca i porodicu u Srbiji", koji finansira Ministarstvo prosvete i nauke Republike Srbije (DN 179022).

Ključne reči: zdravstveni problemi, kvalitet bračnog odnosa, zdravstveni status

Perception of marital quality and health problems in women

The aim of the present study was to determine the differences in perception of marital quality among women who reported the existence of health problems in the past year and women without health problems in the same period of time. The study included a sample of 246 women (123 women with health problems and 123 women without health problems), aged between 20 and 63 years ($M = 39.99$, $SD = 8.68$), with different educational, employment and socio-economic status, and marriage duration from 11 months to 40 years. The Dyadic Adjustment Scale (DAS: Spanier, 1976, 1989) was used to examine the quality of the marital relationship, with dimensions Dyadic Consensus, Dyadic Satisfaction, Dyadic Affectional Expression, and Dyadic Cohesion. The results of one-way multivariate covariance analysis (MANCOVA) show that the main effects, after statistically eliminating the influence of marriage duration, are significant ($F(4, 205) = 3.57$, $p < .01$, $\eta^2 = .07$), with women who reported existence of health problems achieving lower scores on Dyadic Satisfaction and Dyadic Cohesion compared to women without health problems. The obtained results are consistent with the results of previously conducted studies, including meta-analysis, which indicate significant relations between health status and perception of marital quality, and especially marital satisfaction. These results may indicate that lower marital satisfaction and lower degree of closeness and quality of communication among spouses can contribute to poorer health status, but also that poorer health status can act as a vulnerability factor that contributes to a decline in marital satisfaction and the degree of closeness and quality of communication between spouses, therefore, the obtained

results can have important practical implications in the context of individual and/or marital counseling. Given the fact that between the two groups of respondents were not registered differences in all dimensions of marital quality, this study also recognized the importance of examining the marital quality as a multi-dimensional construct.

* This work was supported by the Ministry of Education, Science and Technological Development of the Republic of Serbia (Grant No. 179022)

Keywords: health problems, marital quality, health status

• • • • •

Peđa Miladinović

Fakultet za pravne i poslovne studije dr Lazar Vrkatić

Email: pedjamiladinovic46@gmail.com

Povezanost komponenata samosaosećanja i percipirane socijalne podrške

Pretpostavke određenih autora upućuju na to da samosaosećanje, definisano kao set veština otvorenog, brižnog i odmerenog samoposmatranja sa stavom univerzalizacije sopstvenih iskustava nasuprot samoizolaciji, valorizacije i prekomernog vezivanja za sopstvene utiske potencijalno može imati značajnu ulogu u međuljudskim odnosima. U cilju detaljnijeg ispitivanja povezanosti komponenata samosaosećanja i percipiranim podržavajućim interpersonalnim odnosima primenjena je Skala samosaosećanja (SCS) sa subskalama Samonegovanje, Zajednička iskustva, Mindfulness, Samoosuđivanje, Izolacija, i Prekomerna identifikacija i ispitana je povezanost sa subskalama Multidimenzionalne percipirane socijalne podrške (MSPS) socijalne podrške partnera, porodice i prijatelja na uzorku od 111 studenata (ženski=78, muški=33). Sve primenjene subskale pokazale su zadovoljavajuće i visoke pouzdanosti. Percipirana socijalna podrška porodice i prijatelja pozitivno su korelirali sa Samonegovanjem (podrška porodice $r(109)=.25$, $p=.008$; podrška prijatelja $r(109)=.20$, $p=.035$), kao i sa Zajedničkim iskustvima (podrška porodice $r(109)=.23$, $p=.015$; podrška prijatelja $r(109)=.32$, $p<.001$) i Mindfulness-om (podrška prijatelja $r(109)=.29$, $p=.002$), i negativno sa Samoosuđivanjem (podrška porodice $r(109)=-.20$, $p=.034$), Izolacijom (podrška prijatelja $r(109)=-.32$, $p<.001$) i Prekomernim identifikovanjem (podrška prijatelja $r(109)=-.22$, $p=.017$). Rezultati su tumačeni u skladu sa pretpostavkama da podržavajući odnosi mogu da konstituišu samonegujući odnos, kao i da su samonegujući odnos, utisak o zajedničkim